

Kriminalita dětí a mládeže Karlovarský kraj

Zkušenosti policie se šikanou na školách - Kazuistika

Pomáhat a chránit

Trestná činnost dětí a mládeže Karlovarský kraj

Věková struktura pachatelů	2. 1. - 13.11. 2012		1.1. – 13. 11. 2013	
	Do 15 let	15 – 18 let	Do 15 let	15 – 18 let
ÚO CHEB	15	30	23	46
ÚO KARLOVY VARY	23	46	28	65
ÚO SOKOLOV	28	107	26	54
Celkem	66	183	77	165

Vybraná spáchaná trestná činnost do 15 let

Trestná činnost v roce	CHEB		KARLOVY VARY		SOKOLOV	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Loupeže	2	3	1	4	1	4
Vydírání	2	2	1	0	0	3
Úmyslné ublížení na zdraví	0	1	0	2	1	2
Znásilnění	1	0	0	1	0	0
Krádeže	1	2	3	6	2	6
Podvod	0	0	0	0	0	0

Vybraná spáchaná trestná činnost 15 – 18 let

Trestná činnost v roce	CHEB		KARLOVY VARY		SOKOLOV	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Loupeže	2	1	0	0	1	4
Vydírání	0	0	1	0	0	1
Úmyslné ublížení na zdraví	0	0	2	3	3	3
Znásilnění	0	0	0	1	0	0
Krádeže	3	11	9	15	20	10
Podvod	0	0	0	0	3	1

Zkušenosti policie se šikanou na školách

- Šikana: Doposud není žádný závazný právní předpis, který by se zabýval otázkou šikanování mezi dětmi.
- Šikana není uvedena v trestním zákoníku. Pod pojmem šikana lze kvalifikovat více trestných činů např.:
 - Ublížení na zdraví
 - Omezování osobní svobody
 - Vydírání
 - Poškození cizí věci
 - Loupež
 - Znásilnění
 - Pohlavní zneužití

Zkušenosti policie se šikanou na školách

- Policisté se do problematiky šikany ve škole zapojí ve chvíli, kdy se o tom dozví.
- V případě, že jde o tzv. „**počáteční**“ šikanu, která nenaplňuje znaky přestupku či trestného činu, poskytujeme školským zařízením např. přednáškovou činnost.

Šikana – přeštupek vs. trestný čin

- V případě, že jednání již vykazuje znaky přeštopku či trestného činu, máme ze zákona povinnost konat – oznámením se bude policie zabývat i když vzhledem k věku pachatele může dojít k odložení – to však neznamená, že se skutek nestal. Opět zde může policie působit v rámci prevence kriminality.
- Pokročilá stádia šikany (kdy již celá třída přijala šikanu jako normu celé skupiny) řeší policie v trestněprávní rovině. Nápravu ve školním kolektivu by měli řešit pouze specialisté na problematiku školního násilí a šikanování ve spolupráci se školou – přednášková činnost policie v této fázi již není účinná.

Zakotvení prevence

- Prevence policistů vychází ze zákon o Policii ČR č. 273/2008 Sb.,
 - Především jde o § 2, 10, 14, 15, 16 a dále
 - § 17 Spolupráce s ostatními právníckými a fyzickými osobami vyplývá že:
vykonává činnost v oblasti
 - 1. prevence kriminality a sociálně patologických jevů,**
 2. vzdělávacích aktivit na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti,
 - 3. poskytování podpory, péče a pomoci obětem trestných činů,**
 - 4. zmírňování následků trestných činů, nebo**
 5. prevence řešení následků krizových situací a mimořádných událostí a úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti....

- **Získávání poznatků o trestné činnosti**

§ 69

(1) Policista před zahájením úkonů trestního řízení³⁾ z vlastní iniciativy nebo na základě podnětu jiné osoby anebo orgánu za účelem získání poznatků o trestné činnosti vyhledává, odhaluje, a je-li to třeba, i dokumentuje skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin. V rámci činnosti podle věty první je povinen předcházet trestné činnosti.

- **Závazné pokyny policejního prezidenta**

³⁾ Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů

Naše poznatky:

- V posledních letech se setkáváme s nárůstem agresivity u dětí ve školách, jedná se o fyzické napadání (případy psychické šikany neevidujeme).
- S klasickou šikanou ve formě agresor/oběť se kriminalisté zabývající se mládeží příliš neseťkávají.
- Nejčastěji řešíme násilnou trestnou činnost (např. skupinka agresorů terorizuje zbytek třídy, střídavé útoky jeden na jednoho ...).
- Více se děti dopouštějí v rámci šikany přestupku než trestného činu.

- Děti z problematických rodin (nezájem rodičů, rodič alkoholik...) mají problém s autoritou (učitel/ka, policista). Pokud není autorita doma, není ani ve škole.
- Často policisté řeší jedny a ty stejné agresory (opakovaně páchají šikanu ale i jiné přestupky či trestné činy).
- Kyberšikana – ze strany policie nemáme mnoho poznatků o páchání kyberšikany (např. 1 případ: obětí se stal ten, kdo šikanoval ve škole)

- Případy z praxe policistů a kriminalistů z Územního odboru:

Karlovy vary

Sokolov

Cheb

Napadení spolužačky během přestávky ve škole

- Spolužák (1. st. ZŠ) měl kopat do své spolužačky o přestávce ve škole. Dívka upadla, on v útoku pokračoval, téměř až do příchodu učitelky.
- Dívka doma v odpoledních hodinách omdlela – následná hospitalizace v nemocnici na 5 dní a po dvou dnech opět na 5 dní.
- Útok měl vést žák, kterého ostatní děti ve výsleších označili za problémového a agresivního i vůči jiným dětem, ale nejvíce vůči poškozené.
- Spory měli oba mezi sebou již dříve. Dle dětí je vyvolával chlapec. Často dívku vulgárně urážel.

- Chlapec chodil v minulosti do pedagogicko-psychologické poradny a byl také předán do Střediska výchovné péče.
- Z vyžádaných zpráv bylo zjištěno, že má chlapec dlouhodobé výchovné problémy, obtížně koriguje své chování. Byla mu doporučena psychiatrická péče a zvážení dlouhodobějšího pobytu ve zdravotnickém režimovém zařízení, neboť přes veškerou dosavadní snahu nedošlo ani k částečné nápravě v chování.
- Věc byla šetřena jako **ublížení na zdraví** – odloženo pro věk pachatele.
- Byl podán návrh SZ na uložení výchovného opatření.

Opakovaně napadal spolužáka

- Spolužák (II. stupeň ZŠ) měl nejméně v pěti případech při převlékání na tělocviku se pokusit svléknout trenýrky poškozeného. Nejméně ve třech případech se mu to mělo podařit a odhalit tak jeho genitálie. V případě, že se poškozený bránil, okamžitě jej fyzicky napadl údery pěstí a kopy. (Po odhalení genitálií následně docházelo k posměchu).
- Ve třídě měl útočník nejméně v 7 případech na poškozeném předvádět pohlavní styk včetně hlasového projevu.
- Poškozenému pomohl jen jeden spolužák ve třídě. Napsal ve škole anonymní dopis o dění ve třídě.
- Při výsleších dětí se ukázalo, že se více dětí ve třídě poškozenému smálo a nadávalo mu. Jedna dívka měla také poškozeného kopat a mlátit. Ostatní děti potvrdily jednání útočníka.

- Při výslechu agresor svoje skutky popsal a uvedl, že chtěl, aby se všichni pobavili a zasmáli.
- Provedeným šetřením bylo prokázáno, že ze strany útočníka došlo ke spáchání činu jinak trestného a to **vydírání, výtržnictví a omezování osobní svobody**.
- Trestní stíhání útočníka je nepřipustné – neboť jde o osobu, která pro nedostatek věku není trestně odpovědná.
- OSZ byl předložen návrh na zahájení řízení proti dítěti mladší než 15let, které se dopustilo činu jinak trestného.

Poškozený byl již v minulosti obětí šikany.

Po prošetření celé záležitosti se situace ve třídě uklidnila. Agresor se měl opakovaně poškozenému omluvit a jejich vztah se měl obrátit k lepšímu.

Šikana učitele

- 15 letý žák velmi hrubě nadával učitelce ve škole.
- V minulosti byl již řešen za jiné skutky dokonce měl dohled probačního úředníka.
- Při jednom takové slovním útoku, přijela Policie ČR do školy a začala věc šetřit jako **přestupek proti občanskému soužití**.
- Problém v rodině – velmi dominantní otec – syn přebíral jeho vzor chování.
- Projednávání přestupku na policii se účastnil i otec – zřejmě si uvědomil situaci – u syna došlo ke změně. Problémy s ním již následně nebyly.

Možný způsob řešení šikany - Volnočasové aktivity 8. a 9. třídy ZŠ (3 denní pobyt)

- Děti absolvovaly 3 denní pobyt jako třída mimo školu a domov.
- V rámci tohoto pobytu se účastnily:
 - a) přednášek na téma šikana, kyberšikana, drogy...
 - b) tzv. team buildingu – her v přírodě.
- Při jedné takové volnočasové aktivitě – slaňování se ukázalo, že problematičtí žáci (těch, kterých se normálně ve třídě děti bály) neslanili a v tomto okamžiku klesli v očích ostatních a již neměli tak silné postavení jako dříve.

Informační zdroje

- Zákon č. 273/2008., o Policii České republiky
- Společně k bezpečí, o.s. – Michaela Veselá
www.spolecnekbezpeci.cz
- www.minimalizacesikany.cz

Děkuji za pozornost.

nprap. Mgr. Kateřina Böhmová
Preventivně informační oddělení
Krajské ředitelství policie Karlovarského kraje

mail: katerina.bohmova@pcr.cz

tel: 974 376 207

